

γιακή

— 72 —

"Ως ἐδῶ καὶ μὴ παρέκειται. || Παροιμ. Σὰ φάγ' ἡ φεῖδα κι χοντράσ', βγαλί' σ' τοὺς γιακᾶς (ἐπὶ νεοπλούτου θρασυτάτου καὶ ἀλαζόνος) Θράκη. (Αἰν.) Ἰμβρ. Τένεδ. Χόρταδιν ἡ φεῖδα, βγῆκι σ' τοὺς γιακᾶς (συνών. μὲ τὴν προηγουμένην) Θράκη. (Άμφρ. Σουφλ.) Χόρτασ' ἡ φεῖδα τοσ' ἀνέβ' τοι τοῖς πάσι σ' τοὺς γιακᾶς (συνών. μὲ τὴν προηγουμένην) Λέσβη. Ἡ γιακά τ' καμμίαν δύο κάτα' κι ἵνεται (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀκεραίου, εἰλικρινοῦς καὶ μὴ ἐναλλάσσοντος στάσιν καὶ διαθέσεις) Πόντος. Ἡ γιακά τ' πάντα ἔν' (συνών. μὲ τὴν προηγουμένην) αὐτόθ. || Ἀσμ.

Τοῦ μωροῦ μου τὰ κακά | σ' τοῦ τσουροῦ μου τὸ γιακᾶ (ἐκ βιωκαλ.) Μεγίστη. Συνών. κολλάρος. 2) Περιλαίμιον τῶν ζευομένων ὑποζυγίων Σάμη. (Κουμαδάρη. Μυτιλην. κ.ά.) Συνών. λαμπαριά, κολλάρος. 3) Τὸ σύνολον μικρῶν μολυβδίνων στρογγυλῶν βαριδίων, τὰ δόποια περιβάλλουν τὸ ἀλιευτικὸν δίκτυον πεζόβιος Α. Μαμμέλη, Θαλασσιν., 103. 4) Καλώδιον διὰ τοῦ δοτού στηρίζεται ἡ «ἀντέννη» τῶν ιστιοφόρων Βιθυνία. (Κατιρ.) Εὖθ. (Χαλκ.) Πρ. μαῖστρος, μπότζος. 5) Τὸ ἔχοντος ἀγριελαίας περίβλημα τοῦ ἄξονος τῶν ἀνεμομόλων Κάρπη. 6) "Τψωμα Μακεδονίας" (Άδριαν.): Γιακᾶς δίναρι καπνὸν ποιότητος. 7) Τράχηλος ὑψώματος, λόφου, δρους Θράκη. (Μαρώνη.) Συνών. διάσελλος, σέλλα, τούμπι. 8) Μεταφ., κτύπημα ἐπὶ τοῦ τραχήλου διδόμενον διὰ τῆς παλάμης πολλαχ.: Τοῦ δωκε - τοῦ κατάφερε - τοῦ κοψε - τοῦ σκασε - τοῦ φερενέντα γιακᾶ πολλαχ. Θάσος σκάσω ἔνα γιακᾶ πολλαχ. Τοῦ ἔδωσε κάμποσους γιακᾶδες Λεξ. Πρω. || Ποίημα.

K' ἔτσι τοὺς γυροφέροντες
καὶ τὰ λεφτὰ τοὺς παίρνοντες
καὶ ἐτρωγαντες καὶ γιακᾶδες!

N. Έστ., 25 (1939). Συνών. γιακαδιά, σβερκιά.
Ἡ λ. καὶ ώς ἐπών. εἰς τοπων. Τοῦ Γιακᾶς ἡ Γούβα Πελοπονν. (Όλυμπ.) Γκιόλη Γιακᾶς Μακεδ. (Στεφανιν.) Γιακᾶ Πηγάδη Μακεδ. (Βόιον).

γιακή τό, Βιθυνία. (Κατιρλ. κ.ά.) Εὖθ. (Λιχάς) Θεσσαλ. (Φωτειν. κ.ά.) Θράκη. (Μάδυτος. Σουφλ. κ.ά.) Λυκ. (Λιβύσσος) Μακεδ. (Γηλοφ. Γρεβεν. Δαμασκ. Δεσκάτ.) Στερελλ. (Αίτωλ. Αικαρναν. Λεβάδ. Παλαιοχ.) γιακίνη Πόντος. (Τραχηλ.) γιακού Θεσσαλ. (Αετόλοφ. Κρυόβρ. Νερόμυλ. Συκαμν.) γιακ-κού Μεγίστη. γιακή Τσακων. (Χαβουτσ.) γιακή ἡ, Θεσσαλ. (Δομοκ.) Μακεδ. (Γαλάτιστ. Εράτυρ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γακι = καυτήριον, ἐκδόριον.

Ἐμπλαστρον, ἐκδόριον τῆς πρακτικῆς ἱατρικῆς κατασκευαζόμενον διὰ λευκώματος ἀβγοῦ, σάπωνος, στυπτηρίας καὶ ρακῆς ἐνθ' ἀν.: Μή ποννάει ἡ μέση μ' κι θὰ φίξουν ἔνα γιακή Μακεδ. (Παλαιοχ.) Τσακίσκη ἡ πιθερά μ' κι τ' ἐβαλάμι γιακή γιὰ τὰ γρέφη Μακεδ. (Γήλοφ.) Λέστι τον τοῦ τσακισμένου τοὺς χέρους καλὰ μί τ' γιακή Μακεδ. (Γαλάτιστ.) Μή κείνου τοὺς γιακή μ' ἀπαγάδιασαν οἱ πόνοι (μ' ἀπαγάδιασαν=καταπράγμαν) Εὖθ. (Λιχάς) Θήρον γιακήν ἀπάντης σὴ γιερά σ' (τοποθέτησα ἐμπλαστρον ἐπάνω εἰς τὴν πληγήν σου) Πόντος. (Τραχηλ.) || Φρ. Γιακ-κού νὰ τῆς τὸ βάλουσιν! (νὰ ἀποθάνῃ, νὰ τὸ πάρῃ μαζί της εἰς τὸν τάφον ἀρά) Μεγίστη. Συνών. φρ. Σάβαρον νὰ τῆς τὸ βάλουσιν. Συνών. ἀνακόλλητι, βιζικάντι, βιζικατόρη, κατάπλασμα, μπλάστρο. β) Ἀποτριχωτική ἀλοιφή Θεσσαλ. (Νερόμυλ.) Μή ἀγρίδις κι ζάχαρ' ἔφευγαν γιακού καὶ ἔβγαν τ' τούχις.

γιακλαντίζω γιακιντή τό, ἀμάρτ. γιακεντί Εὖθ. (Κάρυστ.) — A. Passow, Popular. Carm., 503.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. a k i n t i = φεῦμα, ἐκροή.

Ρεῦμα θαλάσσης ἡ ποταμοῦ ἔνθ' ἀν.: Ἀσμ.

Δὲ θέλω τὴν ἀγάπη σου νὰ μοῦ τηνε χαρίσης,

τὸ τῆς Ἔγριπος τὸ γιακεντί νὰ πᾶς νὰ τήνε φίξης

A. Passow ἔνθ' ἀν.

γιακίσι τό, ἀμάρτ. γιακίδη Λέσβη. (Πολιχνίτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γακι = ἐκδόριον.

Τὸ ταΐριασμα, ἡ ἀρμονικότητα.

γιακισικλῆς ἐπίθ. Λυκ. (Λιβύσσος) οὐδ. γιακισικλήδικο Θράκη. (Λούπιδ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γακισικλής = πρόσφορος, κατάλληλος, εὐπρεπής.

1) Εὐπρεπής, ἀρμόζων, κόσμιος Λυκ. (Λιβύσσος) 2) "Ομορφος, παρουσιάσιμος Θράκη. (Λούπιδ.) : Γιακισικλίδικο παιδί.

γιακιστίζω Θράκη. Κρήτη. ("Αγιος Βασίλ. "Αγιος Γεώργ. Μονοφάτος. Νεάπ. Πεδιάδ. Σφακ. κ.ά.) Προπ. (Άρτάκη.) γιακιστίζεται Κῶς (Πυλ.) Μεγίστη. γιακιστίζεται Θράκη. (Άμφρ.) Ιμβρ. Λέσβη. (Πολιχνίτ. κ.ά.) γιακιστού Λυκ. (Λιβύσσος) γιακισίδω Κύπρος.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γακιστίζεται προσαρμόζομαι, συμφωνῶ.

1) Συμφωνῶ, καταλήγω εἰς συμφωνίαν μὲ κάποιον Ιμβρ.: Δὲ γιακιστίσαι'. 2) Αρμόζω, ταιριάζω Θράκη. (Άμφρ. κ.ά.) Κρήτη. ("Αγιος Βασίλ. "Αγιος Γεώργ. Μονοφάτος. Νεάπ. Πεδιάδ. Σφακ. κ.ά.) Κῶς (Πυλ.) Κύπρος Λέσβη. (Πολιχνίτ. κ.ά.) Λυκ. (Λιβύσσος) Μεγίστη. Προπ. (Άρτάκη.) : Μὰ πῶς σοῦ γιακιστίζει κελονὰ τὸ φιστάν! Κρήτη. Ἔγιακίστισέ δου τὸ δασκαλίκι αὐτόθ. Δὲ δοῦ γιακιστίζει αὐτεινοῦ ἔτσα κοπελιά Κρήτη. ("Αγιος Γεώργ.) Δὲ σοῦ γιακιστίζει η φορεσκιά Κῶς (Πυλ.) Τούτουρα νὰ πάρεις ποὺ σ' γιακιστίζει Λέσβη. || Ἀσμ.

T' ἄσπρα σοῦ γιακιστίζουντες καὶ γιάδα δὲ δὰ βάνεις, μόνο φορεῖς τὰ κόκκινα καὶ θὰ μὲ κονζουλάγης; (κονζουλαίνω = τρελλαίνω) Κρήτη. (Σφακ.)

"Α δῶ καὶ γιὰ τὰ πόδια τζη, ἀπού τηνα σὰ δὰ χιόνια, γι' αὐτὸ ταῖς γιακιστίζουντες τὰ καφεδιά καρτσόνια Κρήτη. ("Αγιος Γεώργ.) Δὲ σοῦ γιακιστίζει η φορεσκιά Κρήτη. (Πυλ.) Τούτουρα νὰ λέγεις τέθκοιες κουβέρνες Πυλ.

Νύφη μου, τὴν γορδέλα σου βορρᾶς τὴν φυσαλίζει καὶ ἄλλες πολλές τὴν βάλανε, μὰ σένα γιακιστίζει Κρήτη. (Νεάπ.) β) Είμαι ίκανός, γνωρίζω Θράκη.: Κοπέλα καλή, γιακιστίζει σ' ὅλα. 3) Ἀπρόσ., ἀρμόζει, πρέπει, ταιριάζει Κρήτη. (Μονοφάτος.) Κῶς (Πυλ. κ.ά.): Δὲ σοῦ γιακιστίζει σέρα νὰ κάρης τσά δουλεγίες Μονοφάτος. Δὲ σοῦ γιακιστίζει η φορεσκιά Κρήτη. (Πυλ.) Τούτουρα νὰ λέγεις τέθκοιες κουβέρνες Πυλ.

γιακλαντίζω ἐνιαχ. γιακλατῶ Καππ. (Μισθ.) Μακεδ. (Δεσκάτ.) γιακλαντίζω Θράκη. (Κόσμ.) γιακλατῶ Καππ. (Μισθ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γακλαντίζεται πλησιάζω.

1) Πλησιάζω κάποιον Θράκη. (Κόσμ.) β) Προσεγγίζει ὁ χρόνος, πλησιάζει Καππ. (Μισθ.): Γιακλάτ' σεν τὸ μιδ' μέρ'. γ) Ἀπρόσ., πλησιάζει ὁ χρόνος διὰ νὰ γίνη κάτι Καππ. (Μισθ.): Νὰ χαῇ γιακλάτ' σε (κόντεψε νὰ πεθάνῃ). 2) Τακτοποιῶ, συγχρίζω Μακεδ. (Δεσκάτ.): Οι γ' ναίκις ὅλ' μέρα κάτι γιακλατοῦν μέσ' σ' τοὺς σπίτ'. β) Ἐπὶ φαγητοῦ, παρασκευάζω Μακεδ. (Δεσκάτ.): Τί γιακλάτ' σις δήμιρα, γ' ναίκα, γιὰ δείπνου;

